

מראי מקומות - יבמות

קטו:

א. וקאמרי סימנין

כ' תוס' דלפי הצד דסימנים לאו דאורייתא, צריכין לומר דמיירי בסימנים מובהקים. דהיינו, דהנדון בסוגיין תלוי בנדון של הסוגיא דסימנים בהשבת אבידה. וע' בקובץ הערות (ע"ג, ד), שהביא מש"כ המרדכי באלו מציאות, דהנפק"מ אם סימנים דאורייתא או דרבנן הוא לענין גט אשה. והק' הקו"ה, איך אמרי' כן, הא איסורא מממונא לא ילפי' [ולכא' קו' זו שייכא גם על תוס' כאן]. ותי' דאי"ז ילפותא מדיני השבת אבידה, אלא דכיון דאמרה תורה להחזיר ממון בסימנים לראובן, אף שיש לחוש דלמא של שמעון הם, נמצא דסימנים הוי ראי' כמו עדים, וא"כ באיסורא נמי מסתבר לומר שהם כמו עדים.

ב. ולא חיישינן שמא פינן, אימא

סיפא, ר' יוסי אומר וכו'

ק', מה שייך להק' מר' יוסי, הא חכמים חולקים עליו. וכ' התוס' הרא"ש דסברא גדולה היא כר' יוסי, ומסתבר דרבנן לא פליגי עלי', אלא דכ"ע חיישינן שמא פינן, וכמו דנקטה הגמ' בהמשך. והערוך לנר תי' דמשמע מדברי ר' יוסי דודאי חולין הם, והי' ק' לו לומר דפליגי ר' יוסי ורבנן מן הקצה אל הקצה, דרבנן ס"ל דודאי תרומה, ור' יוסי ס"ל אינה תרומה, ולכן צ"ל דודאי הסברא הוא דפינן, כר' יוסי, ונח' וכו'.

ג. שלחו מהתם, יצחק ריש גלותא וכו'

ק', הא היו כ"כ סימנים, הי' בר אחתני' של ר' ביבי, והי' ריש גלותא, והלך מקרטובא לאספמא, ומה הי' המקום לחוש כלל. וגם איך הביא אביי ראי' למעשה זה מההוא גיטא דאשתכח בנהרדעא, הרי שם לא היו כל סימנים אלו. והביא הערוך לנר מהר"מ אלשיך שהק' כן, ותי' שמתוך כך פרש"י דמח' אביי ורבא לא הי' בעובדא זו, אלא בציור שלא הוחזקו תרי יוסף בן שמעון בעיר א', אבל סכ"ס לא היו בה כ"כ סימנים. אולם כ' הערל"ג דלפי פי' הריטב"א והנמוקי יוסף בסוגיין לק"מ, שפי' דמיירי שלא שלח אלא דיצחק ריש גלותא מת, והי' ספק אם

יש יצחק ריש גלותא אחר ממני שהי' בר אחתני' של ר' ביבי, אבל זה לא הי' חלק מהעדות כלל. וכ' הערל"ג דדחוק הוא בל' הגמ' (וע' בריטב"א דאכן משמע שהי' לו גירסא אחרת בסוגיין), ולכן פי' באו"א, דיצחק ריש גלותא הלך מקורטובא לאספמא ומת, ושלחו מקורטובא, ששם הי' אשת יצחק ריש גלותא שהיא בת אחותו של ר' ביבי, ושלחו האם צריכין לחוש שהי' יצחק אחר או לא.

ד. אביי אמר חיישינן, רבא אמר לא חיישינן

כ' תוס' דהמח' היא היכא דלא הוחזקו ב' יצחק, ובשכיחי שיירות, אבל היכא דלא הוחזקו ולא שכיחי שיירות, כ"ע מודו דלא חיישינן. ולא ביארו תוס' שיטתם היכא דהוחזקו ולא שכיחי שיירות, וכ' המהרש"א דגם בזה כ"ע מודו דחיישינן, דהא כיון שהוחזקו, אין נפק"מ אם שיירות מצויות או לא. אולם ע' בריטב"א דכ' דנח' בחדא לטיבותא וחדא לגרעותא, ואף אם הוחזקו תרי יצחק, אבל אם אין שיירות מצויות, בזה ג"כ נח' אביי ורבא. ונמצא דמח' זו הוי ממש כמו מח' רבה ור' זירא בב"מ (יח), דג"כ נח' בחדא למעליותא וחדא לגרעותא, אבל כ' עפ"ז להק' על הרי"ף, דכאן פסק כרבא דלא חיישינן, ושם פסק כרבה דבעי תרתי למעליותא, והיכא דאין תרתי למעליותא, חיישינן. וע"ש מש"כ לתרץ בשם הרמב"ן, ובתי' א' כ' דשאני הא דב"מ, דנמצא הגט חוץ למחיצתו, וא"כ היכא שאין תרתי למעליותא חיישינן. אבל היכא דנמצא במחיצתו ובעיר המוזכרת בגט, אז אמרי' דכאן נמצא וכאן הי', ואין תולין באדם אחר או בגט אחר שאינו ידוע, וזהו מה שח' רבא כאן, דאפי' לדעת רבה דהתם דחיישינן, בכאן נמצא אמרי' דלכן כאן הי', ולא חיישינן. אולם הק' הראשונים, דלפי סברא זו למה לא אמרי' ג"כ לעיל בהא דשומשמי, דכאן נמצאו השומשמי וכאן היו, ולמה חיישינן שמא פינן ונתן שם שומשמי אחרים. ותי' הריטב"א דלהוציא ממון מחזקתו לא אמרי' כאן נמצאו וכאן היו, אבל גבי אשת איש, משום עגונא דאתתא אקילו ואמרי' כאן נמצאו וכאן היו, וכע"ז אי' ברשב"א.